

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра мовної підготовки і комунікації

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
183	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (аспірантський) рівень вищої освіти

«Затверджую»

Завідувачка кафедри

/Світлана РУБЦОВА/ _____

Розробник силабуса

/Алла КОБЗАР/ _____

СИЛАБУС

ОК.03 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

(назва освітньої компоненти)

1) Статус освітньої компоненти: обов'язкова	
2) Контактні дані викладача: к. філол.н., доц.. каф. МПіК Кобзар Алла Юріївна, kobzar.liu@knuba.edu.ua , 066-445-79-20	
3) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Академічне письмо» На основі магістерського рівня вищої освіти	
4) Коротка анотація дисципліни Курс орієнтований на формування високого рівня академічної культури, наукової грамотності та професійних комунікативних компетентностей, необхідних для успішної дослідницької та викладацької діяльності аспірантів. Його мета полягає у розвитку вмінь академічного письма й усного наукового мовлення, здатності продукувати й презентувати власні наукові ідеї відповідно до сучасних вимог національного та міжнародного академічного середовища. Особливий акцент робиться на: - засвоєнні жанрових особливостей академічного й наукового дискурсу (стаття, дисертаційне дослідження, анотація, тези, грантова заявка тощо); - удосконаленні навичок критичного аналізу, систематизації та інтеграції наукової інформації з різних джерел; - опануванні стратегіями ефективної роботи з науковими базами даних, цитування й оформлення бібліографії з дотриманням принципів академічної доброчесності; - формуванні навичок усної наукової комунікації – підготовки виступів на конференціях, наукових дискусіях, презентації результатів досліджень у професійному середовищі; - розвитку компетентностей командної роботи та міждисциплінарної взаємодії у наукових і проєктних групах; - здобутті досвіду планування та самоорганізації дослідницької діяльності, критичного оцінювання власних досягнень і результатів колег. Практична цінність курсу полягає у поєднанні розвитку мовних компетентностей із професійними навичками дослідника та викладача, що забезпечує інтеграцію аспірантів у сучасне наукове співтовариство й створює передумови для успішної наукової кар'єри в Україні та за її межами.	
5) Структура курсу:	
Загальна кількість кредитів ECTS	3
Сума годин :	90

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
183	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (аспірантський) рівень вищої освіти

Вид індивідуального завдання	☐ есе; ☐ реферат; ☐ анотація або рецензія; ☐ аналітичний огляд літератури; ☐ презентація або доповідь; ☐ критичний аналіз наукового тексту; ☐ підготовка тез для конференції; ☐ укладання бібліографії за темою дослідження.
Форма контролю	залік
6) Зміст курсу: Лекції: Тема 1. Засади вищої освіти. Основні поняття, підходи і завдання курсу (2 год.) - Система та структура сучасної вищої освіти: національні й міжнародні стандарти. - Компетентнісний підхід у підготовці дослідників. - Академічна культура як основа наукової діяльності. - Цілі та завдання курсу: міждисциплінарний і практичний аспекти. Тема 2. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі (2 год.) - Поняття академічної доброчесності та її етичні засади. - Основні види академічних порушень (списування, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат). - Міжнародні та українські практики унормування доброчесності. - Кодекси честі університетів як механізм формування академічної культури. Тема 3. Інтелектуальна власність і її порушення. Як формувати академічну культуру? Плагіат (2 год.) - Основи права інтелектуальної власності: авторське право, ліцензії Creative Commons. - Види порушень прав інтелектуальної власності. - Стратегії формування академічної культури в освітньому й науковому середовищі. - Плагіат: визначення, види, шляхи виявлення та уникнення. Тема 4. Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст (2 год.) - Особливості наукового стилю (точність, логічність, об'єктивність). - Структура й логіка наукового тексту. - Усна наукова комунікація: дискусія, наукова доповідь, публічний виступ. - Етика й культура міжособистісного та професійного спілкування. Тема 5. Мова ділових паперів. Мистецтво самопрезентації (2 год.) - Види ділових документів у науковій та освітній практиці. - Резюме, CV, мотиваційний лист як інструменти професійного розвитку. - Вербальні та невербальні засоби самопрезентації. - Техніки впевненої комунікації на співбесіді, конференції чи грантовому відборі. Тема 6. Цитата. Покликання. Бібліографічний пошук (2 год.) - Види цитат (прямі, непрямі, приховані) та їх функції у тексті. - Система наукових посилань: APA, MLA, Chicago, ДСТУ. - Бібліографічний пошук: Google Scholar, Scopus, Web of Science. - Використання бібліографічних менеджерів (Zotero, EndNote, Mendeley). Тема 7. Коректна робота з джерелами наукового дослідження (2 год.) - Стратегії пошуку, відбору та аналізу джерел.	

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
183	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (аспірантський) рівень вищої освіти

- Критична оцінка наукових матеріалів (peer-review, імпакт-фактор, цитованість).
- Побудова бібліографічного огляду (literature review).
- Використання джерел для формування власної наукової позиції.

Практичні заняття

Тема 1. Плагіат у масовій культурі (2 год.)

- Приклади порушень авторських прав у музиці, кіно, літературі.
- Межа між цитуванням, реміксом і плагіатом.
- Аналіз резонансних скандалів у світовій культурі.
- Дискусія: чи можливий «добросовісний плагіат»?

Тема 2. Науковий стиль української мови: писемне мовлення (2 год.)

- Практика написання анотації та тез.
- Структура та мова наукової статті.
- Робота з дисертаційним текстом: вступ, методологія, висновки.
- Редагування й удосконалення власного наукового письма.

Тема 3. Науковий стиль української мови: усне мовлення (2 год.)

- Підготовка доповіді для конференції.
- Основи публічних презентацій (структура, візуальний супровід).
- Тренінг академічної дискусії: аргументація й контраргументація.
- Вправи з техніки мовлення та управління голосом.

Тема 4. Мова ділових паперів: мистецтво самопрезентації (2 год.)

- Написання резюме та мотиваційного листа для грантової програми.
- Підготовка CV для участі у міжнародних наукових проєктах.
- Усна самопрезентація: «elevator pitch» для науковця.
- Практичний тренінг: презентація себе та своєї теми дослідження.

Тема 5. Культура оформлення наукового тексту: цитування й покликання; укладання бібліографії (2 год.)

- Практика цитування за різними стандартами (APA, Chicago, MLA, ДСТУ).
- Створення бібліографії у Zotero / Mendeley.
- Виявлення та виправлення некоректних посилань у тексті.
- Оформлення списку використаних джерел для дисертації чи статті.

Індивідуальне завдання:

1. Аналітичне есе

Тема: «Академічна доброчесність як фундамент сучасної науки» або інша за вибором.

Мета: сформувати здатність критично мислити та аргументовано висловлювати власну позицію.

2. Анотація та рецензія на наукову статтю

- Вибір статті з профільного фахового чи міжнародного журналу.
- Аналіз структури, аргументації та наукової новизни.
- Рецензія у формі *peer-review*.

3. Бібліографічний огляд (*Literature Review*)

- Пошук і систематизація 15–20 наукових джерел з теми дисертації.
- Критичний аналіз і виявлення «research gap».
- Оформлення бібліографії за міжнародними стандартами (APA, MLA, Chicago, ДСТУ).

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
183	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (аспірантський) рівень вищої освіти

4. Практичне завдання з цитування та покликань

- Переписати текст із вбудованими цитатами, дотримуючись правил APA / MLA / Chicago / ДСТУ.
- Виявити й виправити типові помилки цитування.

5. Написання наукової статті (фрагменту)

- Підготовка частини наукової статті (вступ, постановка проблеми, висновки).
- Редагування тексту відповідно до вимог журналів Scopus / WoS.

6. Підготовка усної наукової презентації

- Виступ на тему власного дослідження (10 хв.).
- Використання мультимедійних засобів.
- Розвиток навичок публічної комунікації та відповіді на запитання аудиторії.

7. Розробка грантової заявки (або проєктної ідеї)

- Вибір актуальної теми в межах дисертаційного дослідження.
- Опис проблеми, мети, завдань, очікуваних результатів.
- Оформлення заявки у форматі міжнародних грантових програм (*Horizon Europe*, *Erasmus+*, *НФДУ*).

8. Кейс-аналіз: плагіат у науці

- Вивчення реального випадку академічної недоброчесності.
- Аналіз наслідків для науки й репутації автора.
- Розробка рекомендацій для уникнення подібних порушень

9. Академічний elevator pitch

- Створіть відео до 2 хвилин з презентацією теми своєї дисертації.
- Мета: навчитися презентувати себе й дослідження стисло та переконливо.

10. Інфографіка / науковий постер

- Підготуйте постер у форматі конференції (A1).
- Мета: розвиток візуальної комунікації в науці.

11. Аналіз міжнародних дисертацій

- Порівняти структуру 2–3 докторських дисертацій (з різних країн).
- Виявити спільні й відмінні риси, зробити висновки для власної роботи.

12. Міні-дослідження з відкритими даними

- Використати відкриті наукові бази (наприклад, World Bank Data, Eurostat).
- Побудувати 2–3 графіки й дати аналітичний коментар.

13. Академічний блог / популяризаційний текст

- Написати невелику статтю для нефахової аудиторії («науково-популярний переклад» своєї теми).
- Мета: тренування science communication.

14. Академічне інтерв'ю

- Взяти інтерв'ю у викладача, науковця або практичного експерта з теми дослідження.
- Підготувати аналітичний звіт.

15. Створення e-portfolio

- Зібрати власні наукові здобутки (публікації, виступи, гранти, нагороди) у цифровому форматі (Google Sites / Notion).
- Мета: формування академічної цифрової ідентичності.

7) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:
<https://org2.knuba.edu.ua/enrol/index.php?id=4461>